

Brugerrådet for Naturstyrelsen Søhøjlandet

Søhøjlandet

Ref. Karas

Den 11. februar 2022

Referat af møde i Brugerrådet for Naturstyrelsen Søhøjlandet 10. februar 2022

Deltagere: Erik Skovgaard Knudsen – Danmarks Idrætsforbund
Bo Ryge Sørensen, Dansk Ornitologisk Forening
Ingolf Gribsholt – Danmarks Naturfredningsforening
Henrik Felding, Dansk Orienterings Forbund
Benny Pedersen – Friluftsrådet
Søren Hald, Naturstyrelsen
Karen Højfeldt Rasmussen, Naturstyrelsen

Afbud og
fravær: Hans A. Pedersen, Brosamarbejdet
Søren Møller, valgt fra MJY Brugerråd (kommentarer til evaluering via mail)
Hans Schougaard, Danmarks Jægerforbund (kommentarer til evaluering via mail)
Kirsten Kruckow – Landboforening Midtjylland
John Balle Jensen, Friluftsrådet

Udmeldelse: Norbert Ravnsbæk – Danmarks Jægerforbund. Norbert træder ud af brugerrådet, da han ikke længere har samme funktion i Danmarks Jægerforbund.

Referent: Karen Højfeldt Rasmussen

---

1. Velkomst

Søren Hald bød velkommen

2. Meddelelser fra Naturstyrelsen, herunder orientering om:

Ny vision

Søren Hald orienterede om, at Naturstyrelsen har fået en ny vision, som sætter natur og friluftsliv allerøverst på opgavelisten. Kopier af den nye vision blev uddelt og kan i øvrigt findes på Naturstyrelsens hjemmeside:

<https://naturstyrelsen.dk/nyheder/2022/januar/ny-vision-for-naturstyrelsen-skal-styrke-arbejdet-med-natur-og-friluftsliv/>

Naturnationalparker

Kort gennemgang af processen for udpegningen af potentielle naturnationalparker, naturvandring og nuværende status.

Udvælgelsen af de resterende 10 naturnationalparker er blevet udskudt, men der foreligger ikke en endelig dato for offentliggørelsen. Læs mere om de kommende naturnationalparker på Naturstyrelsens hjemmeside: <https://naturstyrelsen.dk/nyheder/2021/november/21-naturvandring-senere-her-er-de-naeste-skridt-mod-nye-naturnationalparker/>

Urørt skov

Der skal i alt udpeges 75.000 ha urørt skov iflg. Natur- og Biodiversitetspakken fra 2020, og heraf skal 69.000 ha findes på Naturstyrelsens arealer. Urørt skov betyder, at skoven er urørt for forstlig drift, men der vil fortsat blive lavet indsatser for at fremme biodiversiteten. Søren Hald præsenterede kort et over nye områder, som er udpeget til urørt skov i Søhøjlandet – og et kort over de områder der allerede er udpeget i forvejen. Den seneste udpegning af de 30.000 ha har ikke været i offentlig høring endnu – det forventes at ske senere i foråret. Forvaltningsplanerne for de tidligere udpegninger ligger klar, men høringen er midlertidigt udskudt. Brugerrådet vil blive informeret, når forvaltningsplanerne sendes i høring. Læs mere om urørt skov: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/uroert-skov/>

Klimalavbundsprojekter

Naturstyrelsen skal i stor stil arbejde med klima-lavbundsprojekter. Hos Søhøjlandet får vi i alt fire medarbejdere (heraf to nye), som skal arbejde med dette. På enheden er der for nyligt afholdt møder med hhv. Odde og Ikast-Brande Kommune om potentielle nye klima-lavbundsprojekter. I forvejen har vi et projekt i gang i henholdsvis Gammelgård Sø og Illerup Ådal i samarbejde med Skanderborg Kommune, samt et projekt ved Klode Mølle i samarbejde med Ikast-Brande kommune.

Læs mere om klimalavbundsprojekter: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/klimalavbundsprojekter/>

Og lavbundsprojekter: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/lavbundsprojekter/>

Øvrige projekter

Kort gennemgang af andre projekter som Naturstyrelsen arbejder med, bl.a. nye skovrejsningsprojekter herunder Eriksborg skov ved Silkeborg og Rugballegård og Højballegård ved Horsens.

Vestbirk vandkraftværk skal efter planen lukke fordi Gudenåen skal genskabes ved Bredvad Sø ved Vestbirk. Når vandløbsprojektet ved Vestbirk bliver gennemført ophører el-produktionen og Naturstyrelsen arbejder på at finde en løsning for den fremtidige anvendelse, og det fremtidige ejerskab, af den historiske bygning.

Nylykke, et gammelt skovløberhus i Nordskoven, skal i samarbejde med Silkeborg Kommune og med støtte fra Villumfonden omdannes til udeskole/udevelværdshus, hvor skoleklasser og foreninger kan bruge bygningen til undervisning og ved særlige lejligheder kan hele området i tilknytning til Nylykke anvendes som udgangspunkt for større løb og stævner.

Vi arbejder også med forskellige LIFE projekter, bl.a. LIFE Open Woods som er et EU LIFE støttet naturprojekt, som har til formål, at øge potentialet for biologisk mangfoldighed i skov. Projektet understøtter omstillingen fra produktionsskov til en rigere skovnatur med højere biologisk mangfoldighed. Videoklip af veteranisering i Vesterskoven blev præsenteret: <https://www.tv2ostjylland.dk/silkeborg/styrelse-skamferer-traerer-i-naturens-navn>

3. Evaluering af brugerrådet

Vi har fået den fælles opgave, at vi skal evaluere brugerrådet – og brugerrådets medlemmer har mulighed for at bidrage til overvejelser om fremtidens brugerråd.

Naturstyrelsen har allerede besluttet, at kommunerne udgår af brugerrådene. Det betyder ikke, at vi ikke ønsker kommunernes input, tværtimod, så har vi her for enheden oprettet et nyt kommuneforum for de syv kommuner, som enheden dækker.

Det er målet, at de lokale brugerråd skal opretholdes, så hver enhed skal fremover stadigvæk have ét brugerråd med en formelt fastlagt struktur. Derudover skal det være muligt at inddrage brugere fra en bredere gruppe til drøftelse af konkrete lokale spørgsmål i et set-up med mindre formelle rammer for at få brede tilkendegivelser fra borgerne om Naturstyrelsens forvaltning af statens naturområder.

Med udgangspunkt i spørgsmålene fra det udsendte notat blev følgende emner drøftet:

- Fysiske møder (eller virtuelle møder, antal møder pr. år)
- Medlemmer (faste, begrænset periode, diversitet)
- Inddragelse af borgere (specifikt i enkeltsager – hvordan sikres borgernes stemmer)
- Samspil mellem Naturstyrelsens forskellige interessenter, det konkrete brugerråd og vidensdeling (koordinering mellem de forskellige grupper og det lokale brugerråds aktiviteter)
- Vidensdeling på tværs af landet (behovet og hvordan)
- Hvad har fungeret godt/mindre godt i brugerrådets levetid?

Drøftelsen af ovenstående emner i brugerrådet kan opsummeres til følgende udsagn:

- To fysiske møder årligt er passende. Medlemmerne af brugerrådet repræsenterer forskellige ligeværdige interesser, og derfor er det vigtigt med et brugerråd, hvor man kan kigge hinanden i øjnene og drøfte sagerne. Den personlige kontakt tæller, og der var bred enighed om et 'nej tak' til virtuelle møder. Det er vigtigt, at der ikke kun afholdes møder for mødets skyld. Det ene møde kan med fordel være en ekskursion, hvor man besøger arealerne. Det er meget vigtigt at brugerrådet kommer ud og ser Naturstyrelsens forvaltning af arealerne og møder projektlederne bag projekterne.
- Brugerrådets medlemmer blev opfordret at komme med forslag til hvordan medlemmer udpeges, og om der er forslag til andre foreninger, som evt. skal have plads i rådet. Der kan være konkrete projekter, som har bred interesse fra andre end dem der sidder i brugerrådet. NST bør kortlægge hvilke foreninger, der har en interesse i at deltage og inddrage borgere i forskellige projekter, men det vil være svært at åbne op for at alle brugergrupper kan deltage i brugerrådet. Der er simpelthen for mange interessenter, og nogle dækker kun et meget snævert interesseområde og/eller geografisk område. Der skal være en form for ligevægt af interesser mod øst og vest, som dækker hele enheden. Det bør være op til foreningerne internt at pege på, hvem der repræsenterer foreningen i brugerrådet – og hvor længe. Eventuelt kunne der være en valgperiode på fire år, men det skal være konkret formuleret i brugerrådets retningslinjer. En stor diversitet i brugerrådets medlemmer er ikke et mål i sig selv, fordi det kan være svært at praktisere. For at undgå en skæv fordeling af brugerrådsmedlemmer skal NST udlægge, at der fx er en plads til én repræsentant fra DN, én fra DOF, én fra Danmarks Idrætsforbund osv. Der var bred enighed om, at andre foreninger kan bidrage med nye perspektiver til brugerrådet, fx Dansk Botanisk Forening, Entomologisk Forening, Verdens Skove, som er knyttet til vores skove, men der kan være langt imellem, at der

er relevant indhold på dagsordenen for nogle af foreningerne. Naturstyrelsens fokus er fremover på natur og friluftsliv – derfor bør der være en balance imellem foreninger der repræsenterer de to interesser i brugerrådet. Det er vigtigt, at de organisationer, som er brugere af naturen, er repræsenteret i rådet.

- Brugerrådets arbejde bør være mere synligt og tilgængeligt for alle. Generelt mere fokus på hvad brugerrådet laver. Det kunne fx være en lettere tilgængelig hjemmeside med oversigter over kommende møder og mødereferater og hvor alle områdets brugere kan komme med forslag, erfaringer, spørgsmål og intern diskussion og inspiration for driften. Det må være op til NST at henvise interesserede borgere til de organisationer, som sidder i brugerrådet. Desuden kan man invitere en journalist med til at dække udvalgte møder, eks-kursioner osv. Der er rig mulighed i medierne til at give sin personlige mening til kende.
- Brugerrådet – og alle andre for den sags skyld - kan komme med forslag til emner, der skal diskuteres i et bredere forum, eller nedsætte en temagrupper, hvis der er særlige sager der skal drøftes. Et midlertidigt forum kan nedsættes og mødes efter behov for derefter at opløses igen. Det er ikke alt der skal drøftes i fælles forum, kun de store linjer, men det er en god ide med temagrupper/lokale grupper, som mødes og får ejerskab til skovene – og man lærer noget om hinanden. Naturstyrelsen inviterer til borgermøder når det er relevant, vi skal ikke bare invitere borgere ind til åbne møder. Der kan inviteres eksterne eksperter til et møde, fx ryttere, hvis det er aktuelt at inddrage erfaringer fra en bestemt brugergruppe.
- Ift. vidensdeling på tværs af landet, så er det oplagt at bruge brugerrådet til at drøfte større initiativer, der skal rulles ud nationalt. Fx kan det undre brugerrådet, at der træffes valg om naturnationalparker uden at involvere de lokale brugerråd først. Uanset hvilket projekt det handler om, naturnationalparker, nationale vandreruter osv, er det bedre at brugerrådet er en del af processen, end at få præsenteret et færdigt resultat. Hvis et emne kommer centralt fra NST, vil alle brugerråd drøfte det lokalt.
- Hvad der fungerer godt og mindre godt: Brugerrådet skal mere ud og kigge på arealerne. Der er for få der kender brugerrådet – arbejde for at gøre brugerrådet mere synligt. Man skal tænke begrænsningens kunst, når man sammensætter brugerrådets størrelse. Det bliver for tungt, hvis der sidder for mange repræsentanter. Brugerrådet skal altid vide, hvad der sker, fx orienteres om borgermøder mm. Det generelle problem er, at en del sager er blot oplysninger, og projekterne er vedtaget, uden at vi evt. kan påvirke dem. De store politiske beslutninger betyder, at man som brugerrådsrepræsentant føler sig lidt sat på bagkant.

Med venlig hilsen

Sekretær
Karen Højfeldt Rasmussen
72543955
karas@nst.dk